

Az Erdészeti Lapok szeptemberi száma teljes terjedelmében közölte az Országos Erdészeti Egyesület megalakulásával kapcsolatos kutatások alapján kialakult vitát. A rendelkezésre álló információk alapján az Erdészettörténeti Szakosztály megvitatta a helyzetet és határozatát az Elnökség elé terjesztette. (Lásd Főtitkári Beszámoló.)

Mivel a szeptemberi számban a szerkesztő hibájából több pontatlanság is nyomtatásra került, záróértékelésként és a hibák helyesbítése okán adjuk közre dr. Vicze Ernő erdőmérnök alapos, rövid, a tárgyra vonatkozó észrevételeit. Ezzel az írással a szerkesztőség is berekeszti a vitát. Természetesen új elemek felbukkanásáról örömmel tudósít.

Vihar egy „gyûszûnyi” vízben

Majd rojtosra olvastam, forgattam az Erdészeti Lapok 2001. szeptemberi számát, abban az OEE megalakulásának dátuma körüli vitacikkeket és főleg a régi iratok bemutatott másolatait.

Nem értem, hogy miről folyik a vita, mikor a tények egyértelműek. Csupán az iratmelléleteket kell *alaposan, pontosan, részletesen* elolvasni és főleg *elemezni*, mindezt többször is (akár *tízszer* is) nyugodtan, higgadtan.

Akkor egyértelművé válik, hogy 1866. dec. 9-én nem szűnt meg a MEE, nem is alakult át, és új egyesület sem alakult ekkor. (De később sem!)

1866. dec. 9-re az MEE hívta össze a *rendkívüli nagygyűlést*. E napon az MEE választmánya és ezt követően az MEE *rendkívüli közgyűlése* tartotta meg üléseit.

A „Tárgysorozat” és a két gyűlés jegyzőkönyve egyaránt „A magyar erdészeti egyesület” elnevezést rögzíti.

1866. dec. 10-én a gyűlések folytatódtak, *de nem* folytatólagos gyűlésként, hanem *külön közgyűlésként* („*holnapi közgyűlés*”) és választmányi ülésként.

Az elsőnap gyűlések és a második nap *erdészeti egyesület* gyűlései, míg a második nap választmányi ülés mint „A magyar erdészeti egyesület” ülése szerepel a jzkv.-ekben.

Érdekes megfigyelni, hogy „A magyar erdészeti egyesület” elnevezés (külön írva) három jzkv.-ben szerepel, tehát többségében a hivatkozott iratokban és csak a december 10-i választmányi ülés jzkv.-ében (a két nap utolsó jzkv.-ében) szerepel „A magyar erdészeti egyesület” egybeírva.

A miniszteri felterjesztés és a királyi jóváhagyás is „a magyar erdészeti egyesület” elnevezést tartalmazza, de különírva.

Az *egyesület* szó Divald Adolf szájából hangzik el, beszédében hangsúly nélkül.

Az egyesület szó a felterjesztési szövegben *is* előfordul két ízben is, *megnevezésként* azonban *nem*.

Az egyesület elnevezést, ill. megnevezést előbbieket megelőzően, korábban az „Erdészeti Lapok” 1864. évi januáriusi

számában, alcímében és a szöveges részében is olvashatjuk.

Eme lap egyébként egyúgyazon számában, egyúgyazon cikkében háromféleképpen nevezi meg az egyesületet.

....A cikk címében: „a Magyar Erdőszeget”-nek,

....alcímében: „Országos Magyar Erdőszeget”-nek, míg

....a szövegben egy helyütt „Országos Magyar Erdészeti Egyesület”-nek.

Mai értelmezés szerint itt három egyesületről lenne szó, holott akkoriban a szóhasználatra kellően nem ügyelve a háromféle elnevezés kétség nélkül egyet jelentett.

Egyébként az egyesületet a hivatkozott melléletekben 11-féle formában nevezték meg eleink.

Ha ebből levonjuk azt a 4-5 formát, ami csak kis betűvel, illetve nagy betűvel, valamint egybeírás, különírás különbséget jelent, még mindig marad 5-6 forma.

Az elnevezések rendre:

Ungarischer Forstverein

Magyar Erdész Egyesület

A magyar erdészeti egyesület

Magyar Erdőszeget

Magyar Erdész Egyesület

A magyar erdészeti egyesület

Magyar Erdészeti Egyesület

A magyar erdészeti egyesület

Országos magyar Erdészeti Egyesület

Országos Magyar Erdőszeget

Országos Magyar Erdészeti Egyesület

Tény és való, hogy jelentős határozatok hozott a két decemberi közgyűlés. A legjelentősebb a mandátumok lejáratára, ill. lemondások miatti új Vezetőség választása és az egyesület székhelyének megváltoztatása volt.

A december 9-i választmányi ülésen összesen 6 fő volt jelen. Az alelnök, 3 választmányi tag, 1 egyleti tag és a titkár. Tehát összesen 4 választmányi tag. (Összehasonlításként: az új választmány 15 tagból állt!)

A rendkívüli közgyűlésen foglalkoztak mint főbb kiemelt témákkal:

az egyesület taglétszámával,

pénzügyeivel, nevezetesen a pénztári jelentéssel (és *nem* költségvetéssel, mint Leipold Árpád írja),

a **közelebbi** „közgyűlése helyének” meghatározásával,

a **székhely** megváltoztatása és az alapszabályok **némi megváltoztatásának** szükségességével, valamint

a *jövő bevételeivel* való törődéssel, mikor is az erdőbirtokosokat kéri fel bizonyos költségek viselésére és lényegében adakozásra. (Nevezték utóbbit alapítványnak, alapító tagságnak, alapítványi kötelezvénynek.)

A **december 10-i** választmányi ülésen pedig a Pozsonyban bérelt egyleti helyiség Szent György napkor **leendő** felmondását határozták el.

Az alapszabályt nem a 9-i *rendkívüli közgyűlés*, hanem a 10-i közgyűlés **módosította**, és ez a 10-i közgyűlés döntött a székhely megváltoztatásáról is.

A 9-i rendkívüli közgyűlés ugyanis **csak** elvben fogadta el az indítványokat, és úgy döntött, hogy az **új** választmány „vegye tárgyalás alá a javaslatokat” és „terjessze elő” a **holnapi** közgyűlésnek. A „**holnapi**” közgyűlés pedig **10-én volt**.

Valamennyi részlet, de különösen a *pénzügyekkel* foglalkozó részletek a *leghatározottabban* és a *leegyéértelműbben* a **folyamatos** bizonyítják.

Tény és való, hogy ezeken a gyűléseken nagy horderejű döntések születtek.

Kicsérélték a vezetést. Azonban nem teljesen, mert a választmányi ülésen és a rendkívüli közgyűlésen is résztvevő 4 választmányi tag megmaradt tisztségében. Tehát ezeket *újra* választották.

A többi választmányi tagot, 1 alelnököt és magát az elnököt pedig, összesen 11 főt a jelenlévő 44-1=43 főből választották meg. (Összehasonlításként: a tagság létszáma ekkor 4 alapító tag, 17 tiszteletbeli és 755 rendes tag volt a titkári jelentés szerint.)

Érdekes, hogy december 10-én – még a jelenlévő királyi biztossal együtt is – már csak összesen 20 fő vett részt a közgyűlésen. A 19 fő tag között volt az új elnök, az újonnan választott másod-alel-

nők és 3 fő tiszteletbeli tag, 5 választmányi tag (összehasonlításképp: előző nap 12 választmányi tagot választottak meg), 8 egyleti tag és a titkár.

Még a megválasztott vezetőségből is hiányzott az egyik alelnök és 7 választmányi tag, a választmány többsége.

A közgyűlés tehát **15 fő** szavazataival hozta meg **sorsdöntő** határozatait. Feltehető: egyhangúan.

Ez „a közgyűlés tárgyait bevégezvén, választmányi üléssé alakult át”. Ezen már csak a közgyűlésen részt vett tagok **nagyobb része** volt jelen. Hogy **mennyi** volt ez a nagyobb rész, örök titok marad.

Nyilván néhányan eltávoztak.

Ha feltételezzük, hogy a választmányi tagok maradtak, akkor **7 fő** mondta ki ezen az ülésen a **döntő** szavakat.

Nem akarok magával a legitimációval foglalkozni, mert mások voltak akkor a viszonyok, s nagy változások történtek akkortájt, mind a nagy politikában, mind a helyi és szakmai berkekben. De az adatok azért érdekesek.

Valószínűsíthetően a Bécshez kötődő emberek és Pozsonyhoz húzódnak kerültek ki a vezetéskől. Bár ez a folyamat teljesen bizonyosan már előbb megindult. Látható az Erdészeti Lapok Januáriusi számából is. De következtethető abból is, hogy az elnök korábban lemondott, és sem ő, sem a régi vezetők többsége nem jött el a **rendkívüli nagygyűlésnek** hirdetett rendkívüli **közgyűlésre**.

Az adatok igazolják, hogy itt valóban „huszárcsíny történt”, amint Leopold kolléga írta. (Ma ilyen „csíny” másként neveznék, ámbár történelem manapság is komoly csűr-csavarok.)

Nem történt azonban semmi olyan esemény, ami az MEE további **jogfolytonosságát** megkérdőjelezhetné.

Hogy pontosan hol, mikor, hogyan történt a névváltozás, lehet, hogy ki lehetne keresni, lehet, hogy nem. De felesleges keresni.

Ugyancsak felesleges keresni azt is, hogy ki követte el a hibát. Nyilván valaki vagy inkább valakik, sorozatban, illetve egy esetleg hosszan tartó **folyamatban**. Valószínűsíthető, hogy akaratlanul voltak kezdetben **pontatlanok**, később pedig **hiszékenyek**. Hittek a leírásoknak.

Ez nem egyedülálló, hanem igen gyakori eset, minden szakmában és minden korban.

Igaz van Leopold Árpádnak, hogy hús-vérből álló emberek voltak eleink is, azok vagyunk mi is, és mint ilyenek, gyarlók.

Ki jobban, ki kevésbé, kit hogyan s milyennek teremtett vagy áldott meg Is-

ten, s kit s hogyan alakított, pofozott az élet.

A gyarló ember pedig tévedhet. Más-képpen kifejezve: a tévedés „joga” mindenkit megillet.

De ki is tévedhet konkrétan?

Először is Én, aztán Te és Ő. Ezenkívül Mi, Ti és Ők. Csak azok nem tévednek, kik ezen a körön kívül vannak.

A névváltozás 1887 végén történt, mintegy **újságbeli átkereszteléssel**. Majd igen rövid időn belül **állandósult** a köztudatban is az Országos Erdészeti Egyesület elnevezés.

Azt, hogy mennyire **könnyű** tévedni, s a tévedés felett át- és elsiklani, szabad legyen az Erdészeti Lapok 2001. szeptemberi számában lévő – egyébként témánkhoz tartozó – **hibákat** bemutatnom:

A 280. oldalon lévő tárgysorozat elnevezésű iratmásolaton, alul az Országos Levéltár eligazító jegyzete **„Meghívónak”** nevezi az iratot.

Holott ez **nem** meghívó, hanem a meghívónak a **melléklete**, mai szóhasználatnál a **napirend**. Ebben az iratban a meghívó fontos kritériumai nincsenek feltüntetve. Így nincs megjelölve a hely, hogy **hova** kell menni, **mikor**, **hány órákor** van a találkozó, kiket hívnak meg, ki hívja meg a meghívottakat. Nincs kelet sem az iraton. Persze nem is kell, mert ezeknek a meghívóban kell szerepelni.

Még **nagyobbak** a hibák a következő oldalon lévő iratmásolatokon.

A miniszteri **előterjesztés** küloldalán lévő iratszám: **2017**.

Az alatta lévő gépirásos – **eligazító** – szöveg szerint a szám **2019**. **Nem** mind-egy.

Sokkal nagyobb a keltezési hiba azonban az előterjesztés szövege alatti keletnél.

A felterjesztés dátuma: 1867. Május 31.

Az eligazító szöveg szerint: 1869. Május 31.

Ugyanígy hibás a jóváhagyás dátuma is.

Nevezetesen a kézírásos szöveg alatt 1867. **Junius** 6. szerepel, míg a gépirásos magyarázatnál 1864. **január** 6.

Ha valaki nem veszi észre a nyilvánvaló hibákat, akkor később csak egy-egy dátum felhasználásakor hibás adatot rögzít és ad tovább. Majd a hibát továbbítóinak száma fokozódik stb., stb.

Csak a hiba keletkezéskori iratok egybevetéséből lehet megállapítani azon „non sens”-et, hogy egy 1867-i felterjesztést már 1864-ben jóváhagyták. Később már nehezen.

De **folytathatjuk** a „hibákat” dr. Király Pál cikkéből is.

Hivatkozik László Gyula valóban igen neves és tiszteletreméltó történészünk egy dedikációjára. Nevezetesen: „A múlt nem azonos azzal, ami megmaradt belőle.” (Ő már csak tudta.) Bizonyára tudta.

De pl. azt már nem tudta – mert ha tudta volna, nem írta volna le 50 rajz a Honfoglalókról c. kis, igen szép könyvében –, hogy a **honfoglaló** MAGYAROK ismerték a PERGETETT MÉZET.

Holott nem ismerhették, mert a mézpergetőt csak a honfoglalás után 8 évszázaddal később találták fel. A mézet azt viszont ismerték. **Honnan** eredezik ez a hibás adat? **Átvette** a professzor úr egy néprajzkutatótól.

Azért mondtam el ezt az esetet, hogy **kihangsúlyozottan** mutassak rá arra, hogy az irodalomban, a történelemben, a leírásokban stb. **nagyon, de nagyon sok az átvett, de le nem ellenőrzött adat**. Amelyek **lehetnek** hibásak is, és akkor a hiba terjed.

Ez történhetett és nem más az OEE névváltozás esetében is.

A nagy Bonaparte Napóleon mondása: „A történelem elfogadott hazugságok tömege” is érdemes egy kis elemzésre.

1. **Nem** gondolja dr. Király Pál, hogy ez részben vonatkoztatható a mostani tárgyi vitával kapcsolatos eddigi hivatalos álláspontra is?

2. Napóleon **nagysága** mire vonatkozik?

Magasságára? Alacsony volt.

Testtömegére? Aligha.

Hadvezéri tetteire? Összességében vitatható.

Császári mivoltjára? Önkényuralmat valószínűsíthet meg.

Az biztos, hogy a franciák többsége nagyra tartotta és tartja ma is. De kérdezzük meg az angolokat és az oroszokat. Ők mit mondanak ma, és mit mondtak régen, mit mondanak folyamatosan?

Ezzel a kis elemzéssel azt kívánom **érzékeltetni**, hogy sem régi, sem mai, élő nagyjaink mondásaira, közmondásokra való hivatkozás **nem** bizonyít semmit.

Minden mondásra lehet ellenkező értelmű mondást találni, és minden közmondásnak megvan az ellenkezője is.

Ismeretes az a mondás is, hogy mondj bármire igent, és én bebizonyítom, hogy nem, vagy mondj bármire nemet, és én bebizonyítom, hogy igen.

Ne kövessük ezt az utat! Mert ez az utóbbi mondás nem igazmondás. Ez a dialektika.

Még két dologgal foglalkozom.

„Még a Kormány is ellenőrizte a dátumot” – szól az egyik érv.

Személy szerint **ki** ellenőrzött és **mit?**

Ellenőrzött-e **valóban**, avagy csak **megnézett** valaki valamit, amit éppen az orra alá dugtak, nevezetesen a király aláírásával ellátott, tehát „jóváhagyott, elsőnek ismert kézírásos alapszabályokat”.

De **mit** kellett ellenőrizni akkor? Ez a **lényeg!** Azt kellett ellenőrizni, hogy az Erdészeti Egyesület **elég régi-e**.

Nem az volt a kérdés (aggály), hogy az Egyesület **több-e**, mint százéves, hanem az, hogy **van-e már** százéves.

Az utóbbi igazolására természetesen jó volt a bemutatott okmány.

Most viszont az előző kérdést feszegetjük. Azt, hogy valójában **idősebb-e 15 évvel az egyesület, a jogfolytonosság következményeként**, mint ami a köztudatban van és ami most a „hivatalos” álláspont.

E tekintetben **indifferens**, hogy korábban, rendre különböző ünnepi szónoklatokban ki, kik, mit mondtak **tévesen** az egyesület „koráról”.

A tények makacs dolgok. A tények **nem** a „hivatalos” álláspontot támasztják alá. A tényeket nem szabad és nem is lehet ma már pontatlanságokkal, különböző el- és mellébeszélésekkel, enyhén szólva „csúsztatásokkal” semmissé tenni, félretolni. Ne is akarja tenni ezt senki. **Méltatlan** dolog lenne ez.

Még annyit dr. Király Pál kutatási javaslataira, hogy lehet kutatni tovább és tovább. Kell is. Ismereteink bizonyára **bővülnek**. Sok értékeset, új részleteket, netán új összefüggéseket ismerhetünk meg.

De aligha vélelmezhető, hogy olyat is, amely megkérdőjelezhetné a most bemutatott dokumentumok létét, a dátumokkal kapcsolatos és a lényegi részletek valóságtartalmát, azaz az Egylet-Egyesület, az **MEE** és az **OEE közti kontinuitást**, azaz a **jogfolytonosságot**.

A javaslatok között egy sincs olyan, amely a konkrét vita lényegét érinti, érintheti.

Ezért ezektől az esetleges kutatásoktól függővé tenni a végleges közös vélemény kialakítását, enyhén szólva is csak a probléma elodázását, a vitában való döntés elhalasztását jelentené.

De hát kell-e itt döntés?

Hiszen a vita eldőlt. Eldöntötték a tények, a meglévő dokumentumok, az azokból kiolvasható összefüggések és a sok-sok folytonosságot bizonyító részlet.

A múltat el kell fogadnunk. Olyannak, amilyen volt.

Dr. Vicze Ernő

méhész, okl. erdőmérnök,
okl. közgazda, méhészeti szakértő

Fasors

(Egy öreg lucfenyő sorponi élete)

Anyám a szomszédban alussza mély álmát;

Apám... az Alpokban élte le világát...

Márciusi szellő hozott ide engem,

Ez az oka annak, hogy soproni lettem.

Első esztendőben rettentően féltém,

Még a szomszéd bükkkel sem igen beszéltem.

Hogy is szóltam volna, hisz ha észrevesznek,

Mint a kóbor kutyát, rögvést kikergetnek.

Mint a riadt nyuszi lapultam a fűben,

Még a napsütést is félve elkerültem.

Nagy volt a bánatom, nagy volt árvaságom,

Nem így képzeltem el soproni világom.

Egyszer egy májusra derengő hajnalon

Megzördült mellettem az elszáradt alom.

Barátságos ember hajolt oda hozzám,

S amint símogott elpirult az orcám.

Azután minden nap felkeresett engem...

Derék erdészemnek a kedvence lettem.

Kigyomláta helyem, megkapálta földem,

Árnyékoló bükkök eltűntek fölöttem.

Később is mindenben kedvemet kereste,

Vadlesre gyakorta hozzám bújtt el este.

Sok apró lucfenyőt telepített körém,

S bátorságot öntött ezáltal is belém.

Hosszú évek múltán magas fákká nőtünk...

Akkor vettük észre, hogy már körülötünk

Számtalan lucfenyő magasodik sorba,

Komor tekintettel dús lombjait hordva.

Őszülő erdészünk gyakran felkeresett...

Hűvös árnyékunkban megpihent keveset.

Olykor előfordult, hogy fiát is hozta,

Kinek nyomatékkal rendelkezve mondta:

– Fiam, e lucfenyőt soha ki ne döntséd,

Valahányszor látod, tisztelve köszöntséd.

Fiad is hozd ide, őt is kérd meg erre.

Esküdj, hogy így lesz a kétlátó szemedre!

Átéltém én aztán sok-sok nemzedéket,

Erdészeskü miatt engem megkíméltek.

De a szomszéd fákat egymás után sorba

Kivágták mellőlem, s vitték be Sopronba.

Sokszor fájó szívvel könnyeket hullattam,

Mikor unokáim vágják ki alattam.

Hiába hintettem bőségesen magot,

Gyomos területen életjelt nem adott.

Volt alattam minden, rezgő nyár, kecskefűz,

Gyertyán, nyír és juhar, no meg sok alomtűz.

Ennyi sok gyom között mit is kereshettem,

Tisztítatlan voltam, tehetetlen lettem.

De ahol gondosabb erdészkezek voltak,

Ott még a fenyők is szebben sorakoztak.

Ám ha rágondolok, megszakad a szívem;

Az történt meg velük, amit soh' sem hittem.

Muck alatt a nációk azon marakodtak,

Hagyjanak valamit még a magyaroknak?

Lőverekben pedig gyilkos bombák hulltak,

Röpke percek alatt ezrével kimúltak.

Azután pusztai száraz idő tört ránk,

Ami kegyetlenül megtépázta sok fánk.

Betűző szúk raja, átkozott rongy hordák,

Legszebb példányaink dőlt halomba hordták.

Ennyi sok kín alatt nagyon elfáradtam,

Megunva életem pusztulni akartam.

Odvas, nyűves, rákos, harkálykutas lettem,

Nem is csoda már ez, hisz megöregedtem.

De valami furcsa érzés támadt bennem,

Nem szabad, nem lehet a halálba mennem,

Míntha a világ is megváltozott volna,

Míntha a madár is másképpen dalolna.

Új erdők, új fenyők merednek az égre,

Dolgos munkáskezek tisztítanak végre.

Jön már a megváltás, jön a szabadulás,

Nő már az erdőben rengeteg óriás.

A minap meg ismét nagy volt az örömmöm;

Jött az ifjú sereg felém, mint az özön.

Sok ezer csemetét ültettek el újra,

S nagyot kiáltottam vénen, felújulva.

Köszönöm, köszönöm aranyos gyerekek,

Csodálatos volt az, amit műveltetek.

Jöhet már a szélvész, jöhet már halál,

Minden vén fa helyett ezer ifjú fa áll.

Gajdos László

Fák bete, 1953.